

ПОВОДОМ ПИТАЊА БИБЛИОГРАФИЈЕ

- ЈЕДНО МИШЉЕЊЕ -

У нашој земљи питање библиографије већ одавно тражи хитно решење. Ми смо на том пољу много заостали. Ми немамо ниједну библиографију која би обухватала сву штампану књижну продукцију од првих штампаних наших књига па до данас. Пре првог светског рата то и није било могуће, јер су се наши народи развијали појединачно и независно; према томе једна општа југословенска библиографија и није била могућа. По стварању југословенске државе, помишљало се на рад на том пољу, али никако није дошло до повољног решења, било због тога што није схваћена његова важност, било због тога што му није поклоњена довољна пажња, или због тога што није било људи који би тај рад поставили на правилну основу и добро га организовали. Да се и онда потреба за таквом библиографијом осећала, види се по томе што је одмах по отварању Народне библиотеке у Београду 1925 год. стављено овој у дужност да ради годишњу библиографију нових књига. Народна библиотека је отпочела тај рад 1928 год. Почев од тада, она је сваке године прикупљала и пописивала обавезни примерак који је библиотека примала. Од свег тог пописаног материјала штампане су само година 1933 у Посебним издањима Српске академије наука под насловом „Библиографски годишњак“, и година 1940, у часопису Народне библиотеке „Гласник Народне библиотеке“. Сва остала прикупљена грађа изгорела је у библиотеци приликом фашистичког бомбардовања Београда 1941 год.

Данас се поново намеће хитно решење израде југословенске националне библиографије. Број књижне продукције код нас из дана у дан све више расте. Свако одлагање овога решења само повећава посао који треба урадити. Јер код нас се поставља двоструко питање: питање рада на текућој библиографији и питање рада на ретроспективној библиографији. А то је огроман посао који захтева да се претходно проучи како ће се радити и како ће се организовати сам посао. Исто тако, поставља се питање ко треба да ради националну библиографију? Да ли то треба да ради једна институција савезног значаја? Или то треба, пописујући свој обавезни примерак за текућу библиографију и прикупљајући уједно књижевну грађу за ретроспективну библиографију, да раде, свака на свом терену, Народне библиотеке појединих република? Или пак треба да свака Народна република у Федеративној Народној Републици Југославији оснује, по угледу на Народну републику Србију, свој библиографски институт који ће имати за задатак да прикупља и сређује библиографску грађу за обе библиографије на свом терену? У случају да се усвоји последње решење, ми бисмо имали библиографије појединих народних република, и питање опште југословенске библиографије опет не би било решено. Сем тога при изради ретроспективне библиографије тешко би било одлучити шта спада у делокруг рада српског библиографског института, шта у делокруг хрватског библиографског института, а шта у делокруг рада других република, јер би се поједине књиге штампане пре 1945 године могле појавити у више библиографија

.Према томе, и поред оснивања библиографских института појединих народних република јавља се потреба за оснивањем савезног библиографског института чија би дужност била да ради општу југословенску библиографију, како текућу тако и ретроспективну. Оснивањем оваквог института остала би потреба за библиографским институтима појединих народних република, јер би оне потребну грађу за своје библиографије, ако би ставили себи у дужност да их израђују, могле да добију из савезног библиографског института. А то би значило уштеду и у времену, и у људима, и у материјалу.

Савезни библиографски институт био би обавезан да издаје месечни билтен нових књига чија би се грађа на крају године отштампала у једној књизи; то би била библиографија књига штампаних у Федеративној Народној Републици Југославији за ту годину. У исто време, једно одељење савезног библиографског института имало би за дужност да прикупља, сређује и допуњује већ постојећу грађу о старим и досад изашлим књигама и да припрема материјал за израду ретроспективне библиографије.

Пре него што би таква установа приступила раду потребно је да се поклони пуна пажња њеној организацији и њеном начину рада. Она се мора снабдети обавезним примерком књига и других књижних продуката на територији ФНРЈ. Сем тога морале би се претходно израдити инструкције за пописивање библиографске грађе, јединствени прописи каталогизације, као и начини сређивања. Зато би било потребно да се образује једно тело састављено од стручњака из свих народних република коме би било стављено у дужност да сва та питања детаљно проучи и донесе конкретна решења. Тек пошто се обаве сви претходни послови могло би се приступити раду.

Људмила МИХАИЛОВИЋ